

ISSN - 7447

ราชบัณฑิตยสถาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 16 NUMBER 40

OCTOBER 11, 1985

เยื่อตาอักเสบ - ไทย	476
เยื่อตาอักเสบ - จีน	478
วัณโรคระบบหายใจ-สิงหาคม	479
AIDS - Korea,	
DHF - Chiang Rai	484
พิษสุนัขบ้าในสัตว์	485
สถานการณ์โรค	486

บทความ

สถานการณ์โรคเยื่อตาอักเสบ ในประเทศไทย-2528

Acute hemorrhagic conjunctivitis, Thailand-1985

จากเดือนมกราคม 28- กันยายน 2528 กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคเยื่อตาอักเสบ รวมทั้งหมด 19,540 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต อย่างไรก็ตาม รายงานที่ได้รับนี้น่าจะยังต่ำกว่าความเป็นจริงมาก เพราะจากการสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาและฝ่ายควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในจังหวัดปรากฏว่า ตั้งแต่เดือนกันยายนปีนี้เป็นต้นมา มีจำนวนผู้ป่วยสูงขึ้นหลายแห่ง แต่ไม่สามารถจะรายงานเข้ามาได้ทันทีเนื่องจากปริมาณบัตรที่ต้องรายงานมีจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีรายงานว่า ยาชี้ผึ้งป้ายตาใช้รักษาโรคที่ผลิตจากองค์การเภสัชกรรมไม่พอจำหน่าย ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้ซื้อไปใช้เป็นจำนวนมาก ก็เป็นข้อมูลสนับสนุนทางหนึ่งว่าเกิดการระบาดของโรค จากข้อมูลในปีก่อน ๆ เคยมีการระบาดและจำนวนผู้ป่วยสูงในทุกภาคของประเทศ ลักษณะการระบาดเป็นลักษณะปีเว้นปี สถาบันวิจัยไวรัส กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รายงานเชื้อโรคเยื่อตาอักเสบจากไวรัสในระยะหลายปีที่ผ่านมาว่า เกิดจาก enterovirus 70 เป็นส่วนใหญ่ และพบ coxsackie virus A 24 เป็นบางราย ในปีนี้คาดว่าเชื้อที่เป็นสาเหตุน่าจะเป็น enterovirus 70 เช่นเดียวกัน โดยสังเกตจากลักษณะทางระบาดวิทยาและอาการทางคลินิกประกอบกัน ในปีก่อน ๆ โรคนี้มักจะมีการระบาดในช่วงเดือนตุลาคม และสูงสุดในเดือนพฤศจิกายน แล้วจึงค่อยลดลงเป็นลำดับ จังหวัดที่มีแนวโน้มว่าจะมีการเกิดโรคสูงในปีนี้ โดยเทียบกับค่าเฉลี่ยต่อจังหวัดของทั้งประเทศได้แสดงในแผนภูมิที่ 1.

แผนที่ที่ 1

จังหวัดที่มีแนวโน้มจากการรายงานว่าจะมีการระบาดของโรคตาแดงอักเสบ
(ค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยต่อจังหวัดของทั้งประเทศ 269.3)

ภาคกลาง

กรุงเทพมหานคร

สมุทรปราการ

สมุทรสงคราม

นนทบุรี

นครปฐม

อยุธยา

ปราจีนบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นครราชสีมา

ขอนแก่น

มหาสารคาม

ร้อยเอ็ด

เลย

อุบลราชธานี

ภาคเหนือ

เชียงใหม่

ลำปาง

อุตรดิตถ์

แพร่

ตาก

สุโขทัย

เชียงราย

ภาคใต้

สงขลา

ยะลา

นราธิวาส

โรคเยื่อตาอักเสบจากเชื้อไวรัส

อาการทางคลินิก - การเกิดโรคเกิดขึ้นเร็วมาก ภายใน 1 - 2 วัน หลังจากได้รับเชื้อ

มีอาการปวดและเคืองตา อาจมีเปลือกตาบวม, ตาแดงหรือมีเลือด

ออกใต้เยื่อตา อาจมีหนองมักเป็นทั้ง 2 ตา

ในบางรายอาจมีอาการคล้ายไข้หวัดร่วมด้วยได้

การติดต่อ - โดยการสัมผัสกับหนองหรือขี้ตาที่มีเชื้ออยู่ เป็นการติดต่อจากคนสู่คน

มักพบการระบาดในพื้นที่มีคนอยู่หนาแน่น

ระยะฟักตัว - 12 ชั่วโมง ถึง 3 วัน

ระยะติดต่อ - ประมาณ 1 สัปดาห์หรือตลอดระยะที่มีอาการ

การควบคุมโรค

1. รักษาความสะอาด หลีกเลี่ยงการใช้ของร่วมกับผู้ป่วย
2. แยกตัวผู้ป่วยเป็นเด็กนักเรียนควรหยุดเรียน เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อในโรงเรียน
3. ไม่มีการรักษาเฉพาะ การใช้ซีฟิงป้ายตาเพื่อป้องกันการติดเชื้อแทรกซ้อน โดยเชื้อแบคทีเรีย

ผู้รายงาน Acute hemorrhagic conjunctivitis surveillance
กองระบาดวิทยา, ฝ่ายไวรัส กองโรคติดต่อทั่วไป

Reference Control of communicable diseases in man. Abram S. Benenson,
ed. 14th ed. American Public Health Association 1985.

Acute hemorrhagic conjunctivitis ในประเทศจีน
Acute hemorrhagic conjunctivitis in China

โรคเยื่อตาอักเสบจากไวรัส (Acute hemorrhagic conjunctivitis, AHC)
เริ่มพบว่าการกระจายอย่างกว้างขวางในประเทศจีนมาตั้งแต่ปี 2514 ในการระบาดใน
กรุงปักกิ่งในปี 2527 การศึกษาทางห้องปฏิบัติการในผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาที่ Peking
Union Medical College Hospital สามารถเพาะเชื้อ enterovirus 70 (EV 70)
ได้จากผู้ป่วย 8 (17 %) จาก 46 ราย อีก 2 ราย (4 %) พบว่าเป็น adenovirus
type 3 และ type 7 การตรวจตัวอย่างเลือดเก็บครบสองครั้ง (paired sera)
รวม 30 ตัวอย่าง พบ neutralizing antibody ต่อ EV 70 23 ตัวอย่าง (77 %)
ยืนยันว่า EV 70 เป็นสาเหตุของการระบาดครั้งนี้

(แปลจาก Etiology of acute hemorrhagic conjunctivitis in China. Virus
Information Exchange Newsletter 1985; 2: 38.)